

at haade det ærede Medlem og vi vilde være bedre tjente med at tage Sagen op til Forhandling og derved komme til et Resultat; ellers maa det ærede Medlem jo vide, beholde vi det, vi have — men det gør vi formodentlig alligevel, kan den ærede Minister være, saa det er jo Hip som Hap — men det er ikke Hip som Hap for mig; thi vi kunne da ikke komme til at vise, hvad vi ville, og det har jeg Lust til, og derfor siger jeg: lad os vise det paa den Maade, at vi sige ja! til Overgangen til 2den Behandling og lad os gaa til en Forhandling om Spørgsmaalet; det tror jeg er det rigtige. Jeg synes, at i en for Fædrelandet saa vigtig Sag som denne, skulde Benstemænd være enige, selv om de i og for sig kunde have meget afvigende Meninger om andre Spørgsmaal. Det er blot min venlige Henstilling til dem, det er ingen Bebrejdelse til dem, at de indtage en Særstilling; det bliver deres Sag, det kommer ikke mig ved; thi lige saa vel som jeg vil have min Stilling respekteret, lige saa vel respekterer jeg andres; de have foreslaaet at nægte Overgang til 2den Behandling, men det er jeg imod. Den samme Bemærkning gælder for Resten min ærede Rado til venstre Brandes), og det interessante Foredrag, vi hørte af ham i Gaar, thi for mig var det interessant, uden at jeg skal indlade mig paa at afgøre, om det var rigtigt; thi det har jeg ikke Kundskab til, men jeg antager det, men det lader jeg staa for det, det er; men til hans Slutninger maa jeg gøre den samme Bemærkning som til det ærede Medlem her lige over for, det ærede Medlem fra Ringløbing Amts 1ste Valgkreds. Jeg vil gøre den Bemærkning, at jeg ligesom det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (W. Dinesen) vil forvare mig over for vore virkelige Modstandere, Højremændene og Krigsministeren, at jeg skulde være militær Nihilist. Det er jeg ikke, jeg har alle Dage haft Sympati for Militærvæsenet og har det endnu, og jeg ser meget godt, desværre, vil jeg sige til, at saa længe andre Stater ere rustede til Tænderne, som de ere, kunne vi ikke ganske være uden Armeen. Men vi skulle alligevel tage Hensyn til, at vi kun ere et lille Folk, og skulle ikke stable os op til at være en Stormagt paa dette Omraade, naar vi derved knuse den hele Befolkningsøkonomiske Stilling, saaledes at der ikke er Penge til det absolut nødvendige. Naar man ikke vil jage Folk fra Hus og Gaard, saa skulde man have ladet os beholde nogle af de Millioner, som man har bygget provisoriske Fæstninger for, til bort Landbrug og ogsaa til Industri eller Haand-

værksvæsenet. Det har man desværre ikke gjort, og nu ere vi, som min ærede Rado sagde, omtrent komne til Bunds i Statskassen. Jeg har ogsaa tænkt over, hvorledes Krigsministeren vil bære sig ad med at faa Penge. Laane dem? Der er en formaande Mand, der har sagt til mig en Gang, at der er ikke et Mennekte eller et Land i hele Verden, der vil laane den nuværende Regering, der har bygget provisoriske Fæstninger, en eneste Dre, det behøve vi ikke at være bange for. Jeg vil gerne tro det, og det gøre de ogsaa Ret i. At Ministeriet ikke har tilstrækkeligt Mod til at gaa til Udskrivning af provisoriske Statter, det kan jeg ogsaa godt forstaa. Det vilde for Resten være interessant at se, om de vilde bove det Stykke, jeg antager, at Befolkningen da vilde rejse sig paa en ganske anden Maade, end den hidtil har gjort, med Protest mod en saadan Fremfærd, men det bliver vist ikke tilraadeligt at gøre dette. — Endnu vil jeg tillade mig at anstille nogle Betragtninger over Fæstningen i og for sig som den, der skulde være et frelsende Led i vort Forsvar for vor Stat. Det kunde synes noget underligt, naar jeg som Læge mand vil tage et saa stort Spørgsmaal op, men jeg stöder mig ind under en Autoritet, som jeg kan anføre, som jeg i mange Aar har siddet sammen med her, og som jeg den Dag i Dag betragter som min politiske Fader, det er afsøde Oberst Tscherning. Han er i hvert Tilfælde en af de dygtigste Krigsministre, vi have haft i Danmark, jeg har ikke glemt, hvorledes han i en Fart stillede en Armeen paa Venene, da det for Alvor kneb, i 1848, men jeg ved, at han alle Dage har været en saa afgjort Modstander af enhver Tanke om at befæste Kjøbenhavn fra Landstiden, som vel tænkes kan, og han har anført sine Grunde ikke een Gang, men mange Gange. Jeg vil henbise yngre Medlemmer til at læse Forhandlingerne i det daværende Rigsraad efter anden Oktober-Forsætningen, da der var Tale om Dannevirkestillingsens Rømming, og hvor der var meget varme Debatter, jeg tror nok, det var omkring 1857—58. Jeg ved fuldkommen bestemt, hvorledes Tscherning udtalte sig. Han var ligeledes mod, at man begravede de mange Millioner i Dannevirkestillingen, og han sagde derom: Dannevirke ligger i Lufsten, Dannevirke er en Grav for Danmarks Sønner og en Grav for Danmarks Penge. Nu hørte jeg i Dag den ærede Krigsminister beklage sig over, at der ikke var gjort nok ved Dybbøl og Als i 1864. Saa skulde den ærede Krigsminister og hans Venner have fulgt Tschern-